

TRAČ -

je osupljiva, navadno javno tajna trditev – zgodba, nad katero se ljudje zgražamo ali čudimo, ki je lahko resnična ali laž ali oboje in navadno nima vrednosti. Primer:

Partizanska saniteta še ni imela svojega spomenika, vsi drugi rodovi vojske so ga že imeli. Naročili so okoli tri metre visok spomenik pri nekdanjem italijanskem partizanu (brigada Garibaldi) kasneje svetovno znanemu akademskemu kiparju Oresteju Dequeleu (1923–1985). Kipar Oreste se ni mogel upreti svoji uporniški naravi in je v spomeniku izrazil svoj gnev in srd do takratnega režima in tov. Tita. Kip naj bi predstavljal tovariško pomoč ranjencu. Toda naročniki kipa niso hoteli prevzeti. Njihova razlaga je bila drugačna. Trdili so, da skulptura predstavlja gola homoseksualca med občevanjem, od katerih je tisti, ki se od zadaj »naslanja« na ranjenca, nadvse podoben Titu. Zato so spomenik dali na odpad poleg livarne. Ravno takrat pa je Društvo GEOSS iskalo bron za izdelavo povečane poustvaritve Situle z Vač na Kleniku. Kupili so ta spomenik in ga pustili v garaži Geodetskega zavoda. Poskušali so najti nekoga, ki bi spomenik razrezal in pretopil, toda spomenik je bil iz preveč trdožive zlitine, da bi se to dalo. Takrat pa je Zveza borcev iz Izole izrazila navdušenje nad tem, da spomenik kupi, ker ga je naredil njihov priljubljen in slaven domačin, ki ga imajo radi, cenijo njegovo umetnost in njegov uporni duh. Zaradi svoje subverzivne umetnosti pa je moral umetnik zapustiti Jugoslavijo. Če boste letovali na slovenski obali, obiščite Izolo in si oglejte park – Cankarjev drevored in se sami prepričajte! Naslov spomenika je Solidarnost.

Trač se uporablja tudi v trgovske namene. Se spomnite, ko je krožila govorica, da je mleko z manj maščobe škodljivo? Takrat so potem ljudje kupovali predvsem mleko z več maščobe.

Ali pa se kdo želi maščevati in nekoga odstraniti s položaja. Enostavno je potrebno ugotoviti kakšno njegovo lastnost, ki se jo da interpretirati kot hudo pregrešno napako in jo napihniti. Potem je to potrebno ljudem zaupno povedati, da se bodo zgražali nad tem »dejstvom«. Sledi avtomatsko izobčenje, brez uporabe sile.

Tudi takšna so pota demokracije! Kljub vsemu verjamem v dobro in sem prepričan, da drugega kot dobro sploh ne obstaja. Stvariteljem GEOSS-a sem zelo hvaležen, ker so z GEOSS-om, ki ga utemljuje Prešernova Zdravljica, ustvarili zavedanje in učenje samosprejemanja, sprejemanja raznolikosti, plemenitosti, dobrote in srčne karantanske demokracije, ki je temelj odličnosti v koreninah Slovenstva. Iskrene čestitke, GEOSS, za tvoj 43 rojstni dan!

Zvonček Norček

Nekaj starih virov:

GEDOLSKI ZAVOD SRS

61000 Ljubljana, Ajkovačeva
Barošova 12
Telefon: (01) 221-001
Telex: GEDOLSKI ZAVOD SRS Ljubljana
Telefax: SRS Ljubljana 5100-505-4122

I. H. P.

TOŠO LIPARNA
BARŠKIN KURIN

BRIGADIR L. DEQUELLA
Galjevinca 388

Podpis: Potrčilo

Potrdilo o prevzemu kipa, izdelanega iz bronu.

Datum prevzema iz prevzema: 20.10.82

Za INH-TOŠO
Ljubljana Barošova 12
Prejeto: 20.10.82

Za Gredski zavod SRS
Ljubljana
Prejeto: 20.10.82

Potrdilo o prevzemu spomenika,
ki je stal med odpadnimi stvarmi
na dvorišču livarja Mostarja

Izrezek iz časopisa – Delo 7. oktobra in 9. oktobra 1982

► V Kopru je Dequel veliko ustvarjal ...

“V Kopru je Oreste naredil
doprnski kip Petra Pavla Vergerija,
ki zdaj stoji v parku ob stavbi
koprsk občinske uprave.”

► To je menda edino njegovo
delo, ki je dostopno istrski
javnosti ...

“Ja, edino. Druga dela pa so
deloma v gimnaziji, nekatera pa
mogoče še v muzeju. Po letu 1950
je ustvaril vrsto doprnskih kipov:
Cankarja, Danteja, Prešerna,
Verdija in vrsto drugih. Doma
imam miniaturo kipa, ki ga je
Oreste naredil po naročilu Zveze
borcev in koprsk občine. To naj
bi bil spomenik padlim
mornarjem, postavljen pa naj bi
bil v parku pri pomolu. Spomenik
je bil že izdelan, pa tudi vlit v
bron, a ni bil nikoli postavljen.”

Ferdinand Ferdi Vidmar – športni novinar je v intervjuju za
Primorske novice (7. marec 2008) govoril tudi o tem spomeniku..

- Ferdi ni vedel, da spomenik že stoji v Izoli od leta 1992. Deset
let so torej Izolčani potrebovali, da so si ga upali postaviti – vse
kaže ilegalno, da njegov prijatelj Ferdi tega ni vedel.

Sprva je bil spomenik namenjen **partizanski saniteti**. Kasneje je dobil ime **Padli
mornar**. Nazadnje je zadržal ime **SOLIDARNOST – SOLIDARIETA**.

Je edini spomenik na svetu, ki prikazuje golega državnika - v tem primeru Tita.

Tito pa je edini državnik, kateremu je postavljen spomenik, kjer je upodobljen gol.

NEKAJ FOTOGRAFIJ, KI PRIKAŽUJEJO SPOMENIK Z RAZLIČNIH KOTOV

V ozadju prve slike se lepo vidi, da stoji spomenik ob obali. PREDLAGAM PRVO URADNO - LEGALNO NATURISTIČNO PLAŽO NA NAŠI OBALI! Spomenik že stoji.